

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Nr. 68/002242

STRICT SECRET

C I R C U L A R A
din 8 decembrie 1970

TOVARASE SEF DE MISIUNE,

Pentru informarea dv. și a lucrătorilor politico-diplomatici, vă aducem la cunoștință următoarele în legătură cu desfășurarea și cu documentele adoptate la Consfătuirea Comitetului politic consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, care a avut loc la 2 decembrie a.c., la Berlin :

I. Prima parte a lucrărilor Consfătuirii s-a desfășurat în ședință plenară, în care au luat cuvântul conducătorii delegațiilor participante.

În general, în cuvântările celorlalți participanți s-au făcut aprecieri elogioase la adresa încheierii tratatelor cu R.F. a Germaniei de către Uniunea Sovietică și R.P. Polonă și s-au făcut referiri la dezvoltarea în viitor a relațiilor țărilor socialiste cu R.F. a Germaniei.

De asemenea, au fost abordate unele probleme privind securitatea în Europa și conferința statelor europene.

În ceea ce privește conținutul cuvântărilor rostite sennalăm următoarele elemente specifice :

W. Gomulka a anunțat intenția guvernului Poloniei de a stabili relații diplomatice cu R.F. a Germaniei după ratificarea tratatelor U.R.S.S. și Poloniei cu R.F.G. . / .
b file

G.Husak a insistat asupra necesității recunoașterii de către R.F. a Germaniei a nevalabilității de la început a acordurilor de la München, urmînd ca după aceea să se treacă la normalizarea relațiilor cehoslovaco-vest-germane.

W.Ulbricht a prezentat pe larg politica R.D.G. și necesitatea recunoașterii acestei țări. S-a referit în termeni critici la respectarea de către guvernul Brandt a declarațiilor sale de intenții și a subliniat preocuparea ca rezolvarea problemei Berlinului Occidental să nu se facă în detrimentul intereselor de stat ale R.D.Germaniei.

J.Kádár a relevat înțietatea intereselor specifice ale Poloniei, Cehoslovaciei și R.D.G. în reglementarea relațiilor cu R.F. a Germaniei, subliniind, totodată, interesul țării sale în normalizarea raporturilor cu R.F. a Germaniei, inclusiv stabilirea de relații diplomatice.

L.Brejnev a insistat în mod deosebit asupra necesității unei strînse coordonări a politicii externe a țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, idee prezentă, de altfel, și în cuvîntările celorlalți participanți.

Ca o notă generală, s-a vădit preocuparea de a obține adeziunea R.D.G. la acțiunile preconizate în raporturile cu R.F. a Germaniei, precum și în ceea ce privește reglementarea problemei Berlinului Occidental.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat aprecierile partidului nostru cu privire la raportul de forță existent pe arena politică internațională și, prin această prismă, a analizat mutațiile petrecute în Europa, inclusiv în R.F. a Germaniei, subliniind justetea aprecierilor făcute în acest sens în Declarația de la București din 1966.

08/002242

. / .

148

A fost relevată contribuția României la procesul de destindere, cooperare și normalizare a raporturilor intereuropene, amintindu-se, în acest context, stabilirea de relații diplomatice, în 1967, cu R.F. a Germaniei. S-a evocat faptul că primele declarații cu privire la recunoașterea R.D.G. au fost făcute de W.Brandt, pe atunci ministru de externe, cu ocazia vizitei sale la București.

S-a arătat că recunoașterea R.D.G. este o problemă centrală a normalizării situației în Europa și că trebuie intensificate eforturile tuturor țărilor socialiste pentru a determina recunoașterea, pe baza dreptului internațional, și afirmarea deplină în condiții de egalitate a R.D.G. în viața internațională, inclusiv prin admiterea ei în O.N.U. și în alte organizații internaționale.

- Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că rezultatele obținute în procesul de destindere în Europa, inclusiv încheierea tratatelor cu R.F. a Germaniei de către U.R.S.S. și Polonia reprezintă o consecință a schimbării raportului de forțe în favoarea păcii și socialismului. Aceste tratate, care au o importanță deosebită și vor exercita o influență pozitivă asupra desfășurării evenimentelor, nu trebuie subapreciate, dar nici supraapreciate, deoarece ele reprezintă verigi într-un proces mult mai vast pentru înfăptuirea destinderii, securității și colaborării în Europa și în lume, la care își aduc contribuția toate țările socialiste, precum și alte state iubitoare de pace.

Nu trebuie uitat că în R.F. a Germaniei continuă să acționeze forțe militariste și revanșarde și de aceea este necesar ca, luptând cu hotărâre împotriva lor, să se acorde, totodată, sprijin forțelor realiste, democratice și progresiste din această țară.

08/002242 . / .

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat faptul că eforturile depuse pînă în prezent în vederea convocării conferinței pentru securitate și cooperare în Europa nu sînt pe măsura necesităților și posibilităților reale și a arătat că țările socialiste vor trebui să acționeze mai intens pentru urgentarea convocării conferinței, pentru începerea pregătirii ei practice, în cadrul unor reuniuni multilaterale. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu a propus ca miniștrii afacerilor externe ai statelor participante să fie însărcinați să elaboreze măsuri concrete pentru demararea pregătirilor în vederea conferinței europene.

În încheiere, s-a subliniat necesitatea întăririi unității tuturor țărilor socialiste, atât a celor participante la Tratatul de la Varșovia și CAER, cît și a celorlalte, a întregului front antiimperialist în lupta pentru înfăptuirea securității și colaborării în Europa, pentru însănătoșirea atmosferei internaționale și așezarea relațiilor dintre state pe baze noi, principiale.

II. Documentele finale ale Conferinței au fost elaborate pe baza unor proiecte pregătite de partea sovietică și difuzate cu două zile înainte de începerea Consfățuirii.

Ceilalți participanți au acceptat textele prezentate inițial, fără amendamente sau propuneri de îmbunătățire (cu excepția R.D.G. care, în contextul problemei Berlinului, a cerut includerea unei referințe la respectarea intereselor legitime și a drepturilor suverane ale R.D.G.).

Delegația română a formulat amendamente și propuneri de îmbunătățire la toate proiectele puse în discuție, aducînd o contribuție activă la elaborarea finală a documentelor. . / .

08/002242

Prezintă, la insistența delegației române, cele patru documente de bază nu au fost adoptate de Comitetul politic consultativ ca organ, ci de statele participante la Consfătuire.

În ceea ce privește conținutul documentelor, atragem atenția, îndeosebi, asupra următoarelor aspecte, care reflectă punctul de vedere susținut de delegația română :

1. "Declarația privind problemele întăririi securității și dezvoltării colaborării pașnice în Europa" nu conține, așa cum se preconiza inițial, formulări cu privire la coordonarea politicii externe a țărilor socialiste. Observăm că prevederile din paragraful final care se referă la acțiuni comune puse de acord este urmată de precizarea că fiecare dintre țările participante va promova, în continuare, o politică de pace, destindere și de largă cooperare internațională.

Documentul exprimă cu claritate necesitatea recunoașterii R.D.G., pe baza dreptului internațional, participarea ei pe baza egalității în drepturi la rezolvarea problemelor existente.

Se subliniază necesitatea respectării stricte în relațiile dintre toate statele a principiilor cunoscute.

Este evidențiată necesitatea de a se trece cât mai curând la pregătirea practică a Conferinței europene și de a se acționa efectiv în acest sens. Se preconizează că această Conferință nu trebuie legată de nici un fel de condiție prealabilă.

Se menționează faptul că la consfătuire a fost reafirmată poziția exprimată în Declarația de la București din 1966 în problemele securității europene, destinderii și dezarmării. (Reamintim că în Declarația de la București se sublinia necesitatea de a se întreprinde măsuri pentru
08/002242

151

abirarea încordării militare în Europa, ceea ce radicală constituind-o desființarea concomitentă a alianțelor militare existente, precum și importanța unor măsuri parțiale ca lichidarea bazelor militare străine, retragerea trupelor de pe teritoriile altor state, crearea de zone demilitarizate etc.).

2. În "Declarația în legătură cu agravarea situației în regiunea Indochinei" se reafirmă cu claritate solidaritatea cu lupta dreaptă a poporului vietnamez împotriva agresiunii imperialiste a S.U.A., pentru retragerea trupelor S.U.A. și aliaților săi, pentru reglementarea conflictului pe baza propunerilor formulate de guvernul R.D.Vietnam și Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, și se ia poziție față de recente bombardamente împotriva teritoriului R.D.Vietnam.

La propunerile delegației române au fost aduse unele îmbunătățiri de fond, printre care includerea referirii la insula Taiwan, ca teritoriu al R.P.Chineze, și afirmarea dreptului sacru al popoarelor de a-și hotărî singure soarta, fără nici un amestec din afară.

3. Documentul "Să se pună capăt provocării imperialiste împotriva statelor independente din Africa", prin care se ia poziție față de recenta acțiune a colonialiștilor portughezi împotriva Guineei, a fost îmbunătățit prin includerea unor referințe la necesitatea retragerii trupelor și lichidarea bazelor militare ale colonialismului și afirmarea dreptului la autodeterminare al popoarelor.

4. La proiectul inițial al documentului "Pentru instaurarea unei păci trainice și a securității în Orientul Apropiat" s-au adus o serie de îmbunătățiri pentru a evidenția caracterul multilateral al orientării pe care îl are și a impune...

83/000000

Astfel, spre deosebire de proiectul inițial, în document se fac referiri la politica cauzurilor conducătoare din Israel, care nu se confundă cu poporul israelian ; este indicată cu precizie direcția în care sînt sprijinite eforturile țărilor arabe, spre o reglementare pașnică, echitabilă. Documentul conține prevederi care concordă cu poziția susținută consecvent de țara noastră : reglementarea politică a conflictului, pe baza aplicării tuturor prevederilor rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 ; retragerea trupelor israeliene din toate teritoriile arabe ocupate ; asigurarea dreptului la existență liberă și independentă a tuturor statelor din zonă.

Menționăm că o serie de formulări ale documentelor nu au putut fi puse de acord decît în urma discuțiilor directe avute între conducătorii delegațiilor română și sovietică (prezentarea documentelor în numele țărilor participante, iar nu ca emanație a Comitetului politic consultativ ; îmbunătățirea documentului privind Orientul Apropiat ; includerea referirii la Taiwan în documentul privind Indochina).

Observăm, de asemenea, că delegația română a prezentat și alte sugestii pentru îmbunătățirea conținutului documentelor, asupra cărora însă nu a mai insistat, la rugămintea celorlalți participanți și ținînd seama că în principatele probleme au fost obținute formulări care sînt în concordanță cu poziția partidului și guvernului nostru. Acestea aveau în vedere caracterizarea administrației de la Phnom Penh ca regim marionetă și susținerea expresă a guvernului Sihanouk ; necesitatea continuării eforturilor pentru a asigura restabilirea drepturilor legitime ale Chinei la O.M.U. ; retragerea trupelor americane din Coreea ; afirmarea dreptului la autodeterminare al populației palestiniene, inclusiv formarea unui stat național ; unirea forțelor progresiste din

08/002242

țările arabe și dezvoltarea lor de sine stătătoare, fără nici un amestec din afară.

III. Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a aprobat pe deplin și a dat o înaltă apreciere activității depuse la Consfătuirea de delegația de partid și guvernamentală a României, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Consfătuirea s-a desfășurat într-o atmosferă bună, de lucru, a permis efectuarea unui schimb util de păreri asupra problemelor de interes comun.

Deși, la fel ca și în unele cazuri similare din trecut, consfătuirea a fost organizată în pripă, fără o pregătire corespunzătoare, s-a ajuns totuși la adoptarea unor documente care reflectă dorința țărilor participante de a acționa în direcția soluționării problemelor internaționale majore, în interesul destinderii și colaborării în Europa și în lume.

Ca ocazia consfătuirii de la Berlin, tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți membri ai delegației au avut întâlniri și discuții cu conducătorii de partid și de stat din alte țări participante ; au efectuat schimburi de păreri și informații care contribuie la o mai bună înțelegere, la dezvoltarea relațiilor reciproce.

IV. Vă rugăm să organizați studiarea și însușirea tematică, de către toți diplomații români, a documentelor adaptate la consfătuirea de la Berlin a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varna, acordând toată atenția cuvenită pe care acestea le conțin. De asemenea, se va studia articolul "În interesul destinderii, securității și colaborării în Europa și în lume", publicat în ziarul "Scînteia" din 5 decembrie a.c.

În discuții cu persoanele oficiale și diplomatice din țările socialiste participante la consfătuire se
05/002242 . / .

va manifesta satisfacție în legătură cu rezultatele întâlnirii de la Berlin, se va face aprecierea conștientă în comunitate, că această constituire s-a desfășurat "între-o atmosferă de prietenie, colaborare, înțelegere și deplină înțelegere".

În converbirile cu interlocutori din celelalte țări socialiste se vor sublinia în special aspectele caracteristice ale poziției partidului și guvernului nostru în problemele tratate în documente.

Discuțiile cu alți interlocutori se vor purta în lumina conținutului documentului și a documentelor adugate, folosindu-se argumentele din articolul publicat în ziarul "Schtaetser" și insistându-se asupra aspectelor care corespund intereselor noastre pentru participarea la discuție, pe linia poziției promovate consecvent și în mod activ de România. Se vor folosi pe larg aprecierile conținute în cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu și în alte documente de partid și de stat, cu privire la aceste probleme.

În discuțiile cu reprezentanți din țările europene se va sublinia întotdeauna întocmirea întocmirii oportunității trecerii de la negocierile politice la organizarea convocării conferinței europene; interlocutorilor din țările Orientului Apropiat li se va expune poziția consecută a țării noastre, sprijinul activ acordat de România țărilor arabe pentru rezolvarea politică a conflictului, inclusiv aspectele diplomatice și mijloacelor legitime ale populației palestiniene.

Menționăm că elementele de la punctele I și II sînt pentru strictă informare a diplomaților români și nu (repetăm nu) vor fi folosite în discuții.

66/502242

Informații operative asupra aprecierilor și
comentariilor semnificative în legătură cu constituirea
de la Berlin și documentele adoptate.

George Macovescu

Circulara s-a transmis tuturor oficiilor diplomatice.

66/662242

MI/AM Ex.nr.